

la dispoziția dumneavoastră

Time liber pg. 50

Festivaluri cu fițe și altfel de știri

Postul public ne bombardează cu festival după festival ca să-și umple programul. Gogoșă festivalurilor nu aduce însă audiența visată, dar toacă fondurile televiziunii de stat. În același timp se simte pe mai toate posturile TV febra alegerilor din toamnă, în special la canalele de nișă și în buletinele informative ale „generalistelor” naționale. Mai sunt însă și excepții...

Ileana Lucaciu ileana.lucaciu@romanalibera.ro

la vedeta, neamule!

Televiziunea publică crede că toată suflarea nației nu mai are altă pasiune decât muzica ușoară și ne-a turnat festival după festival. Pentru nea Gheorghe din Vințiu de Jos s-a gândit să ofere și un festival folcloric. De la Festivalul Mamaia Copiilor de la Constanța, s-a trecut la Callatis de la Mangalia, s-a ajuns apoi la Mamaia la cea de a 38-a ediție a Festivalului național de muzică ușoară. S-a păstrat locația și, de astăzi, joi 28 august, a început Festivalul Cântecului și Dansului Popular Românesc. Iar din 3 septembrie, televiziunea publică ne deplasează la Brașov, la Cerbul de Aur „cel mai celebru festival de muzică ușoară”. Pentru Cerb s-au investit 1.138.000 de euro, celelalte nu știm cât au costat, dar mare audiență n-au câștigat. Chiar dacă la cea de a 38-a ediție a Festivalului de muzică ușoară de la Mamaia concurenții de la interpretare și compoziție erau mai acătării decât cei de la edițiile anterioare, manifestarea degaja un prost gust fără de margini, prin prezentare și regie, cât și un aer bătrânesc, vetust. Dan Alexandru Teodorescu în loc să se ocupe de formația sa „Taxi” sau să prezinte personal festivalul a trecut în culise, a scris scenariul pe care prezentatorii nici măcar nu au avut bu-nul simț să le învețe pe de rost. O actriță snumată **Maia Morgens-tem** a trecut de la regia lui Gibson la cea a prestatorilor de servicii de la Mamaia și, alături de **Marius Bodochi**, un alt actor apreciat, s-au fadosit în compania unui cuplu tânăr de la TV Neptun, **Mădă-lina** și **Angelo**, doi actori amatori. Scenaristul le-a încropit niște personaje reprezentând mentalități diferite, pe care le-au schimbat cuplurile între ele în cea de a treia seară jalnică a concursului. Trist e că „tanti Maia” era afectată, falsă ca și „nenea Marius”. Dar și dânsii ca și concurenții de la interpretare au beneficiat de unele ținute inspirate, datorate unor tineri de la Cluj. Prezentările erau lungi, plictisitoare, cu pretenții de minischeciuri. În cea de a patra zi a festivalului a plouat cu mulțumiri și discursuri penibile. Firește, mulțumirile de bază erau adresate județenei de la Constanța. Ele au culminat cu discursul aprig al politicianului **Nicușor Constantin-escu** care n-a uitat să mulțumească și celor care l-au votat și direc-torului-președinte al postului public. În ciuda ambalajului „tranda-friu” unii laureați au dovedit vocație pentru muzica ușoară. Din prezentarea plină de cuvântul „cool”, am reținut la gală o întrebare naivă a Maiei „Câte spectacole de teatru pot fi vizionate pe scenele de pe litoral?”, ce o putea completa cu... „dar câte specta-cole de teatru se mai pot viziona astăzi pe TVR 1?”, căruia îi plătim obligatoriu o taxă și ne distrează cu festivaluri peste festivaluri. Nici un spectacol de teatru n-a produs TVR, că nu e „cool” să investești în cultură, ci în muzica ușoară și politicie. Motto-ul acestui Festi-val putea fi „la vedeta, neamule că noi și ai noștri colaboratori nu mai avem ce-ți oferi, decât muzică ușoară”!

Procente și... păcăleli

Monitorizarea strictă a audiențelor arată că Pro TV deține supre-mația, „Știrile” sale fiind preferate de cei mai mulți telespecta-tori. Se pare că mulți s-au deșteptat și nu mai suportă buletine informative sufocate de interesele îmbârligate ale politicianilor. Și într-adevăr Știrile Pro TV au ținută, au echidistanță, informațiile sunt complex prezentate, cu amănunte esențiale. La acest post nu ai șansa să întâlnești analiști care să le disece și să le manipuleze. Totodată de la Pro TV poți afla multe informații explicate pe înțelesul tuturor și absente din buletinele informa-tive ale celorlalte surate cu pretenții naționale. De pildă, Pro TV a explicat concis, clar măsurile luate de BNR în privința credi-telor și de când intră ele în vigoare. Tot Pro TV a explicat și de ce se înghesuie mulți la sesiunea bacalaureatului din august, unde se prezintă și „catindați” mai vârstnici care lucrează în străinătate și au descoperit că au nevoie de patalamaua studiilor absolvite. Nici o televiziune n-a sesizat acest aspect. Știrile senzaționale - accidente, crime etc. - au început să aibă o discre-tentă socială, o morală ca într-o tristă fabulă. Mai suntem infor-mați și despre deciziile luate de ședintele guvernului pe care iar nu le descoperim pe alte posturi. Politicul este redat pe scurt cu declarații seci fără imagini multe cu mutrele politicianilor. Culmea, la Pro TV întâlnești întotdeauna și știri culturale pe care nimeni nu le bagă în seamă, nici măcar postul public în bule-tinele sale informative. Aceste „altfel de știri” din care nu lipsesc nici reportajele profesionist realizate au drept rezultat o audi-ență majoră și invidia celor care au uitat să fie neutri când prezintă o informație. Calitatea Știrilor Pro TV a adus ca acest important segment dintr-un program TV să fie nominalizat a doua oară la **Premiile Emmy** pentru reportajele din campania „Tu știi ce mai face copilul tău?”. CNA (Consiliul Național al Audiovizualului) aruncă amenzi minore către alte posturi tv, dar se face a nu observa cum con-tinuă deșănțat manipularea prin SMS cu răspunsuri la întrebări stupide. Am zărit la Antena 3, firește, la „Știrea zilei” întrebarea: „Dosarele lui Năstase sunt politice?”, cu Năstase invitat la o tacla cu Gabriela Vrâncianu Firea și cu 91% procente „Da”! Nu se lasă mai prejos nici Realitatea TV, unde Andreea Crețulescu întreba inocent „Va ajunge Geoană premier?”. Zilnic întâlnim această păcăleală numită SMS, iar CNA se face că nu vede nimic. Cum nu vede nimic nici din dezbaterile isterice cu tot felul de atitudini politice urât mirositoare în care se împroașcă anumite personalități cu noroi. Campioni la acest capitol rămân televiziunile de nișă!

Memoria televiziunii

– cum își creează Franța o imagine modernă cu imagini din trecut –

Se spune că televiziunea nu are memorie, că trăiește exclusiv din și pentru prezent. Imaginile (și sunetele) televizuale au un impact puternic și imediat, însă emoțiile telespectatorilor se succed cu aceeași frecvență cu care operatorii schimbă cadrul. Chiar și acele imagini, care par că ți s-au lipit de retină, de-abia dacă lasă o urmă prin sertarele memoriei: fără referințe, ele se pierd prin cine știe ce appendice în care se mistuie lucrurile impresionante și nesemnificative. Tocmai pentru că nu are memorie, televiziunea formează și deformează conștiințe, mai ușor decât alte forme de manifestare culturală.

Institutul Național al Audiovizualului (INA) de la Paris este un imens rezervor de imagini și sunete, o arhivă cu nenumărate paliere menită să păstreze și să revalorifice ansamblul producției audiovizuale franceze. Instituția a fost creată la începutul anilor '70 ca o formulă de înlocuire (de fapt, de prelungire) a legii depozitului legal, care îi obliga pe producătorii de programe (pe atunci, erau mult mai puține radiouri și televiziuni) să păstreze o copie, un depozit legal cu programele difuzate. La scurt timp după înființare, INA și-a propus să recupereze toate aceste copii, să le restaureze, dacă e cazul, să le arhiveze, și să înregistreze în continuare toate emisiunile radio și TV transmise la nivel național. Pentru francezi, INA echivalează cu o memorie a televiziunii.

Dilema Veche pg. 19

Trei milioane de ore de emisiune

La INA găsești înregistrări din 1933. În total, mai bine de trei milioane de ore de emisiune radio sau TV au fost recuperate, înregistrate și arhivate în format electronic, pe un server mare cât o clădire. Un cercetător poate găsi la sediul central al instituției: imagini de referință, emisiuni întregi, fișe tehnice...; ca profesionist al audiovizualului, poți să cauți (și să cumperi) dintr-o bază de date imagini de arhivă pentru programul de știri sau pentru documentare; ca simplu telespectator, găsești aproape orice (și de cele mai multe ori, gratuit) pe site: aproape întregul fond de care dispune INA e disponibil publicului larg. Cam șapte milioane de vizitatori are site-ul în fiecare an – o cifră la care nici măcar cei mai optimiști susținători ai programelor pentru public (destul de împovăraătoare pentru bugetul instituției) nu se așteptau.

La Essarts, într-o zonă limitrofă a capitalei, un ansamblu de clădiri stochează cea mai importantă parte a arhivelor: bobine de peliculă, benzi, casete. Șaizeci de ani de televiziune. Emisiunile mai recente sînt înregistrate și păstrate la Bry-Sur-Marne. Tot aici sînt și laboratoarele de restaurare, o parte din studiourile de producție și departamentele administrative. Documentele recente sînt stocate

Europa culturilor

Cu ocazia președinției franceze a Uniunii Europene, INA a fost însărcinat să realizeze un program despre unitatea culturală a Europei. Documentariștii au făcut o selecție de câteva sute de filme cu și despre oameni care au contribuit în mod esențial la construcția culturii europene moderne. Site-ul „Europe des cultures” este structurat pe zone geografice și perioade istorice și oferă vizitatorilor trasee interesante cu ajutorul unor scurte extrase de interviuri sau reportaje. România este reprezentată, printre altele, de interviuri cu Eugene Ionesco, Tristan Tzara, Mircea Eliade, Lucian Pintilie, de un reportaj despre o expoziție Victor Brauner de la Paris, altul despre faimosul Taraf de la Clejani.

la Centre „Pierre-Sabbagh”, iar arhivele radiofonice la Casa Radio.

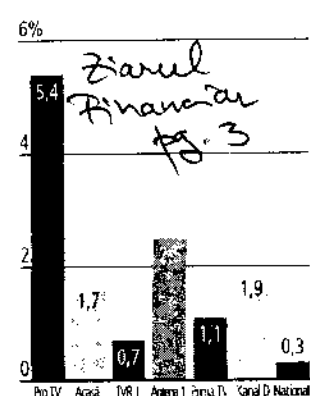
„Arhivele audiovizuale au aceeași valoare culturală ca producția de presă scrisă sau de carte” – îmi explica unul dintre angajați acum o lună, în cursul unei vizite la centrul de la Bry-Sur-Marne. Nu a avut nici o ezitare în a compara cartea cu ceea ce se presupune a fi cel mai mare dușman al ei, televizorul: „Cultivarea acestei memorii este crucială pentru identitatea culturală”. Probabil că acesta o fi și motivul pentru care statul francez plătește anual factura pentru serviciile (din ce în ce mai scumpe, dar din ce în ce mai bune) prestate de INA: e vorba de sute de milioane de euro, dintre care numai o foarte mică parte sînt recuperată prin vânzarea unor producții sau servențe din arhivă ori prin servicii de consultanță oferite companiilor.

Arhiva din arhive

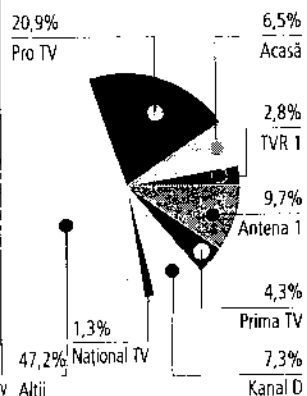
Misiunea principală a instituției este conservarea memoriei audiovizuale, însă directorii INA nu au vrut să o transforme în muzeu. Programele dezvoltate permit o valorificare intensivă a arhivelor, iar conservarea memoriei e gândită în termeni extinși: producția de emisiuni care să folosească imagini recuperate este o formă de cultivare a memoriei. INA a produs o serie de 12 filme consacrate unor autori precum Louis-Ferdinand Céline, François Mauriac, Gaston Bachelard; un documentar despre televiziunea publică pe vremea generalului De Gaulle (*Televiziunea Generalului*); un altul despre *Scritori sub ocupație*; sau un excelent portret de artist în *Legend: Johnny Hallyday*. Multe dintre aceste filme – obținute cu imagini de arhivă – au intrat, la rîndul lor, în arhive: majoritatea producțiilor care poartă marca INA sînt premiate la marile festivaluri de film și, grație rețelei de institute culturale franceze, ajung rapid să capete notorietate internațională și chiar să fie apreciate de publicul larg.

AUDIENȚE TV - 26 august - prime time

INDICE DE AUDIENȚĂ

COTA DE PIATĂ

SURSA: GfK